

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	32

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4

KISALTMALAR

BAP : Bilimsel Araştırma Projeleri

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Eksik Yer Alması
2. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
3. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
4. Şartlı Bağış ve Yardımların Muhasebeleştirilmesinde Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Vadesinde Ödenmeyen Alacakların Takipli Alacaklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi
2. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
3. Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları Kullanılmadan Kıdem Tazminatı Ödemesi Yapılması
4. Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Ödenmesi Gereken Giderlerin Üniversite Özel Bütçesinden Ödenmesi
5. İdare Tarafından Feshedilen Yapım İşleri Sonrasında İdarenin Uğradığı Zarar ve Ziyanın Tazmini İçin Dava Açılmaması
6. İhale Dokümanında Belirtilen Özelliklerin Tam Olmamasına Rağmen Kabul İşlemlerinin Yapılması
7. Kesin Kabulü Yapılmamış Yapım/Onarım İşlerinin Bulunması
8. Yapım İşleri Kapsamında Alınan Cihazların Hatalı Muhasebeleştirilmesi
9. Kiracıların Taşınmaz Kullanım Alanını Genişletmesi
10. Sözleşme Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen Kiracılara Mevzuatında ve Kira Sözleşmelerinde Öngörülen Yaptırımların Uygulanmaması
11. Tahmin Edilen Kira Bedelinin Tam Olarak Araştırılmaması
12. Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Üniversite Bütçesinden Ödenmesine Rağmen İlgililere Rücu Edilmemesi

13. Proje Kapsamında Alınan Taşınırın Proje Bitiminde Yürütücüsü Üzerinde Bırakılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Yozgat Bozok Üniversitesi, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı Kanun'un 1'nci maddesi ile eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Yozgat Bozok Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 4 yüksekokul, 2 enstitü, 8 meslek yüksekokulu ve 20 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2063'tür. Ayrıca Üniversitede 9 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	57	22	79
Doçent	69	52	121
Doktor öğretim üyesi	267	119	386
Öğretim görevlisi	265	64	329
Araştırma görevlisi	256	127	383
Toplam	914	384	1298

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	213	239	452
Sağlık	112	279	391
Avukatlık	3	0	3
Eğitim-öğretim	0	0	0
Teknik	63	51	114
Yardımcı	20	53	73
Sözleşmeli	286	113	399
İşçi	452	6	458
Toplam	1149	741	1890

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Yozgat Bozok Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 322.070.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 233.023.288,00 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 555.093.288,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,20'si olan 522.923.321,00 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	354.757.311,00	350.646.918,70	98,84
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	50.686.109,00	50.387.647,83	99,41
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	78.293.022,00	76.284.301,62	97,43
05 Cari Transferler	11.839.570,00	11.707.022,07	98,88
06 Sermaye Giderleri	59.292.776,00	33.672.930,78	56,80
07 Sermaye Transferleri	224.500,00	224.500,00	100
Toplam	555.093.288,00	522.923.321,00	94,20

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 522.923.321,00 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %94,20'si kullanılmıştır. Personel giderlerinde 354.757.311,00 TL ödeneğin 350.646.918,70 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 50.686.109,00 TL ödeneğin 50.387.647,83 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 78.293.022,00 TL ödeneğin 76.284.301,62 TL'si, cari transferlerde 11.839.570,00 TL ödeneğin 11.707.022,07 TL'si, sermaye giderlerinde 59.292.776,00 TL ödeneğin 33.672.930,78 TL'si, sermaye transferlerinde 224.500,00 TL ödeneğin 224.500,00 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile Konya Ovası Projesi desteklerinden toplam 1.988.950,32 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 322.070.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 527.640.032,21 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.167.000,00	13.966.835,15	226,48
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	279.795.000,00	444.873.195,13	159,00
Diğer Gelirler	6.408.000,00	19.184.034,77	299,38
Sermaye Gelirleri	29.700.000,00	49.700.000	167,34
Toplam	322.070.000,00	527.555.999,37	163,80
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	84.032,84	-
Net Toplam	322.070.000,00	527.640.032,21	163,83

2022 yılında net 527.640.032,21 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 561.071.980,13 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 84.032,84 TL ve faaliyet gideri 532.472.610,92 TL olan Üniversite, 2022 yılını 28.515.336,37 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 126.085.036,38 TL, gider toplamı 115.933.176,55 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem, 10.151.859,83 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 26.07.2013 tarih ve 28719 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2013/4920 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Bozok Teknopark AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 1.250.000,00 TL olup Üniversitenin %75,1 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini

muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmadığından yeterli değildir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (*risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme*) yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yazılım programı edinilme

çalışmaları tamamlanmaması nedeniyle değerlendirilememektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin 2022 yılında denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yozgat Bozok Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Eksik Yer Alması

Yozgat Bozok Üniversitenin, Bozok Teknopark A.Ş.'ye sermaye olarak ödediği payın Döner Sermaye Bütçesinden ödendiği ancak bu sermaye katılım payının bir kısmının Üniversitenin Özel Bütçe Hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun "Yönetici şirket" başlıklı 5'inci maddesi ile bu Kanun'a dayanılarak yayımlanan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinin "Yönetici şirket kurucuları" başlıklı 13'üncü maddesinin 5 inci fıkrasında yönetici şirket ortaklarından; üniversiteler, yüksek teknoloji enstitüleri ya da kamu Ar-Ge merkez veya enstitülerinin, yönetici şirkete taahhüt ettikleri sermaye payını döner sermaye gelirlerinden ödeyebileceği hükme bağlanmıştır.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 241 Mal ve Hizmet Üretilen Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı bölümünün "Hesabın niteliği" başlıklı 159'uncu maddesinde ise; mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, üniversitelerin sermaye artırımlarına yönelik sermaye taahhütleri döner sermaye bütçesinden ödenebilmekte olup, bu ödemelerin üniversite aracılığı ile yapılması gerekmektedir. Üniversitelerin döner sermayelerinden elde etmiş olduğu bu kaynağı ödeme için kullandıklarında, 241 Mal ve Hizmet Üretilen Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydetmesi ve izlemesi gerekmektedir.

Yozgat Bozok Üniversitesi'nin Bozok Teknopark A.Ş. sermayesindeki payı %75,1 oranında 938.250,- TL olup tamamı döner sermaye gelirlerinden ödenmiştir. Yozgat Bozok Üniversitesi özel bütçe hesaplarında yer alan 241 Mal ve Hizmet Üretilen Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında 469.475,- TL yer almaktadır. Dolayısıyla Döner Sermaye İşletme Bütçesinden sermaye artırımını olarak ödenen 468.775,- TL'nin Üniversite özel bütçesinin kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli düzeltme kaydının 2023 yılı içerisinde yapıldığı belirtilmiş olsa da kanıtlayıcı herhangi bir belge gönderilmemiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde Bozok Teknopark A.Ş'ye, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü Saymanlığı tarafından Üniversite adına yapılan toplam 468.775,- TL'lik ödemenin 241 Mal ve Hizmet Üretilen Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilerek Üniversitenin özel bütçesine ait bilançosunda yer alması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile

ilgili “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 170’inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan “Amortisman ve Tükenme Payları” konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ’in “Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları” başlıklı 6’ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL’yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL’yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversitede 2022 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 9.879.776,43 TL’nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar Hesabında ve 251 Yeraltı Yerüstü Düzenleri hesaplarında eksik, faaliyet sonuçları tablosunda yer alan 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla görünmesine neden olunmuştur.

Kamu İdaresi cevabında; Üniversiteye ait binalar için yapılan ve değer artırıcı nitelikte olan bakım onarım harcamalarının, ait oldukları varlıkların değeri ile ilişkilendirilmesi sağlanarak ilgisine göre 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ile 252 Binalar Hesabına ilave edileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı maddi duran varlıklardan tamamlanmış olanların ilgili varlık hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 187'nci maddesinde; kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılan bir hesap olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 188'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) No.lu alt bendinde; tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde Üniversitenin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı 159.108.570,36 TL tutarındaki yatırım harcamalarının tamamının geçici kabulü yapıldığı halde ilgili varlık hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı maddi duran varlıklardan tamamlanmış olanlar için; Strateji ve Geliştirme Daire Başkanlığı ile Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından çalışmaların başlatıldığını, bundan sonra 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenecek olan yatırımların takibi yapılarak, geçici kabul yapılması sonrasında gerekli muhasebe kaydının yapılacağını belirtmiştir.

Sonuç olarak; Üniversitenin 2022 Mali Yılı Bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 159.108.570,36 TL tutarında fazlalık, 251 Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabında 12.527.927,52 TL, 252 Binalar Hesabında ise 146.580.642,84 TL tutarında noksanlık bulunmaktadır.

BULGU 4: Şartlı Bağış ve Yardımların Muhasebeleştirilmesinde Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabının Kullanılmaması

Kamu yararına kullanılmak üzere Üniversiteye yapılan şartlı bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydedilmesine ilişkin muhasebe kaydında 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bağış ve yardımlar" başlıklı 40'inci maddesinde; kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve

yardımların, hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi halinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedileceği, bu ödeneklerden mali yılsonuna kadar harcanmamış olan tutarların, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedileceği ifade edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Şartlı bağış ve yardımlar" başlıklı 39'uncu maddesinde; şartlı bağış ve yardımların alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara, karşılıklarının ise yükümlülük olarak kaydedileceği, yükümlülük tutarının, şartlı bağış ve yardımların tahsis amacı gerçekleştikçe gelir olarak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının işleyişini düzenleyen 298'inci maddesinde; muhasebe birimlerince şartlı bağış ve yardım olarak alınan tutarların bir taraftan ilgisine göre 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; nakden tahsil edilen tutarların diğer taraftan 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına kayıtlı şartlı bağış ve yardımlara ilişkin tutarlardan şart kılınan amaçlar doğrultusunda kullanılanların 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiş,

Aynı Yönetmelik'in 600 Gelirler Hesabının işleyişini düzenleyen 394'üncü maddesinde; muhasebe birimlerince şartlı bağış ve yardım haricinde bağış ve yardım olarak tahsil olunan paraların bir taraftan bu hesaba, şartlı bağış ve yardımların ilgisine göre 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, ilgili hesaba borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik'in 333 Emanetler Hesabının işleyişini düzenleyen 264'üncü maddesinde; Kamu idarelerince tahsil olunan ve gelir bütçesine gelir, ilgili daire bütçesine de ödenek kaydolunan şartlı bağış ve yardım tutarlarının yılsonuna kadar harcanmayan kısmı bir taraftan 333 Emanetler Hesabına alacak, ilgisine göre 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına borç, diğer taraftan 805 Gelir Yansıtma Hesabına alacak, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri çerçevesinde; şartlı bağış ve yardımların bir taraftan bütçeye gelir

kaydedilmesi, diğer taraftan şart kılındıkları amaç doğrultusunda harcanabilmeleri için ödenek kayıtlarının yapılması, tahsil edilip bütçeye gelir kaydı yapılan şartlı bağış ve yardım tutarlarının, 600 Gelirler Hesabına faaliyet geliri olarak değil 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabında yükümlülük olarak takip edilmesi, şart kılınan amaç doğrultusunda kullanılan tutarların ise yükümlülük olmaktan çıkarılıp faaliyet geliri olarak muhasebeleştirilmesi ve yılsonu itibarıyla harcanamayan kısmın ise 333 Emanetler Hesabının alacağında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde, yıl içerisinde alınan şartlı bağış ve yardımların 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Şartlı bağış ve yardımların bütçeye gelir kaydı yapılırken öncelikle yükümlülük hesaplarında izlenmesi, bu tutarlardan şart kılınan amaç doğrultusunda kullanılanların ise yükümlülük hesaplarından çıkarılıp gelir hesaplarına aktarılması, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesi açısından önem arz etmektedir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; 2022 yılı içerisinde toplam 30.000,00 TL tutarında alınan şartlı bağış ve yardımların muhasebeleştirilmesinde 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabı kullanılması ve şartlı bağış ve yardımların tahsis amacı gerçekleştirildikçe 600 Gelirler hesabının kullanılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Vadesinde Ödenmeyen Alacakların Takipli Alacaklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

Üniversite tarafından, teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden vadesinde ödenmeyen taşınmaz kira gelirleri 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izlenmemektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapıldığı 51, 52 ve 53'üncü maddelerinde; gelir olarak tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirler, duran varlıklar ana hesap grubu içindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ile bunlardan yapılan tahsilat veya terkinlerin bu hesapta izleneceği, ilgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe servisine bildirilen gelirlerden alacak tutarlarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılması gerektiği ve gelir tahakkuku tutarlarının 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapıldığı 54, 55 ve 56'ıncı maddelerinde; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden, takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılmaktadır. İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış olan alacakların takip kayıtları, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara kaydedilerek yapılır. Takibe alınan alacaklar 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç, ilgisine göre faaliyet alacakları hesap grubunda yer alan hesaplardan birine alacak kaydedilir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, faaliyet alacaklarından olan teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden vadesinde ödenmeyen ve takibe alınan Üniversitenin kira alacakları ise 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda izlenmelidir.

Vadesi geçmiş alacakların takipli alacaklar hesabında izlenmemesi, Üniversitenin alacaklarının vadesinin geçip geçmediği ile takip ve tahsil sürecinin anlaşılmasını güçleştirmekte ve mali tabloların faaliyet alacakları hakkında doğru ve güvenilir bilgi sunmasını engellemektedir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılacağı belirtilmiştir.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesi açısından teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden takibe alınan toplam 421.172,00 TL tutarında kira alacağının ilgili faaliyet alacakları hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Üniversite tarafından, kullanma ve yararlanma hakkı ve yetkileri veren bazı yazılım ve sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeden doğrudan gider hesaplarına alınarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının işleyişini açıklayan 195'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, varsa kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya ilgili diğer hesaplara alacak, diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği (Sıra No:47)' nin "Amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar" başlıklı 3'üncü maddesinde; 260 Haklar Hesabının amortisman ve tükenme payına tabi duran varlıklar arasında yer aldığı ve Tebliğ'in 1 numaralı ekinde de bu hesaba %100 oranında amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Buna göre bilgisayar yazılımı, patent, lisans, elektronik sertifika gibi ekonomik değer taşıyan hakların, 260 Haklar Hesabında izlenmesi ve yıl sonlarında %100 amortisman ayrılması gerekmektedir. Ancak Üniversite tarafından 2022 yılı içerisinde alımı gerçekleştirilen toplam 946.689,04 TL tutarındaki muhtelif bilgisayar yazılımı ve elektronik sertifika alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmediği, doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek kayıtlardan çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapılacağı belirtilmiştir.

Bilgisayar yazılımı ve elektronik sertifika gibi kullanma ve yararlanma hakkı veren maddi olmayan duran varlık alımlarının mali tablolarda yer alması için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 260 Haklar Hesabının ve 268 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabının 946.689,04 TL eksik görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 3: Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları Kullanılmadan Kıdem Tazminatı Ödemesi Yapılması

Üniversite tarafından mevzuatı gereği ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılığı geçmiş yıllarda ayrılmış olmasına karşın, 2022 yılı içinde yapılan kıdem tazminatı ödemelerinde Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları çalıştırılmadan kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının niteliğinin düzenlendiği 291'inci maddesinde; 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, Yönetmelik'in 372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının işleyişinin düzenlendiği 292'nci maddesinde; daha önceki yıllarda hesaplanarak uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kıdem tazminatı karşılığı hesabına kaydedilmiş tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği ve ödenen kıdem tazminatı tutarlarının bir taraftan karşılık ayrılmış kısmı 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, karşılık ayrılmamış kısmı ise 630 Giderler Hesabına borç, ödenecek tutar 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı alacak, diğer taraftan toplam tutarın 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 472 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının niteliğinin düzenlendiği 342'nci maddesinde; 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının, ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, 472 Kıdem tazminatı karşılığı hesabının işleyişinin düzenlendiği 343'üncü maddesinde; faaliyet döneminden sonraki yıllarda ödenecek kıdem tazminatları için ayrılan karşılıkların 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, kıdem tazminatı karşılığı hesabında kayıtlı tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının dönem sonunda 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Bu durumda, ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği Üniversitede istihdam edilen ve kıdem tazminatları Üniversite bütçesinden ödenecek olan işçilerin kıdem tazminatları

hesaplanarak ait olduğu mali yılda 630 Giderler hesabına borç, 472 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapılarak muhasebeleştirilmeli, ilgili mali yılda ödeneceği öngörülen kıdem tazminatlarının ise 472 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabına alacak kaydedilerek kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubuna aktarılması gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde, Üniversitede istihdam edilen işçiler için 630 Giderler Hesabına borç, 472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabına alacak kaydı yapılarak kıdem tazminatı karşılığı ayrıldığı, ancak faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının ne ilgili mali yıl başında ne de kıdem tazminatı ödeme aşamasında 372 Kıdem Tazminatı Karşılıkları hesabına aktarılmadığı ve ilgili işçilere ödenen kıdem tazminatlarının tamamının ödendiği dönemde 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Üniversite tarafından 2022 yılında 630 Giderler Hesabı kullanılarak 1.367.564,94 TL kıdem tazminatı ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, kıdem tazminatı ödemeleri için, 2023 yılında Kıdem Tazminatları Karşılıkları Hesapları kullanılarak gerekli muhasebe kayıtlarının yapılarak, Giderler hesabından çıkışın önüne geçildiği belirtilmiş olsa da kanıtlayıcı herhangi bir belge gönderilmemiştir.

Söz konusu durum, Üniversitenin 2022 yılı mali tablolarında 630 Giderler Hesabının 1.367.564,94 TL fazla, 472 Kıdem Tazminatı Karşılıkları Hesabının ise kıdem tazminatı karşılığı ayrılmış olup da, hem cari yılda hem de daha önceki yıllarda 630 Giderler Hesabı kullanılarak ödenen kıdem tazminatları tutarında fazla görünmesine yol açmaktadır.

BULGU 4: Döner Sermaye İşletmesi Tarafından Ödenmesi Gereken Giderlerin Üniversite Özel Bütçesinden Ödenmesi

Döner Sermaye İşletmesi tarafından ödenmesi gereken hastaneye ait elektrik ve doğalgaz giderlerinin üniversite bütçesinden ödendiği tespit edilmiştir.

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (b) bendine göre; döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın tıp fakültesi sağlık uygulama ve araştırma merkezleri için asgari yüzde 35'i ilgili yükseköğretim kurumunun ihtiyacı olan mal ve hizmet alımları, her türlü bakım, onarım, kiralama, devam etmekte olan projelerin tamamlanmasına yönelik inşaat işleri ve diğer ihtiyaçlar ile yönetici payları için kullanılacağı

ve bu oranın yüzde 75'e kadar artırmaya üniversite yönetim kurulunun yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Üniversite hastanesine ait elektrik ve doğalgaz ihtiyaçlarının, bu hüküm kapsamında döner sermaye işletmesi tarafından karşılanması gerekmektedir.

Ayrıca 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na dayanılarak hazırlanan 2020-2022 yılı Bütçe Hazırlama Rehberinin "Genel İlkeler" başlıklı 8'inci maddesine göre; döner sermaye gelirleri ile bütçe kaynakları birlikte kullanılarak yürütülen hizmetlerde, döner sermayeler aracılığı ile karşılanabilecek ihtiyaçlar için bütçeden ödenek talebinde bulunulmayacağı belirtilmiştir.

Üniversitenin Tıp Fakültesi Araştırma Uygulama Hastanesinde tüketilen elektrik ve doğalgaz bedellerinden, Üniversite özel bütçesinden 2022 yılı içerisinde toplam 10.508.932,05 TL tutarında elektrik ve doğalgaz faturası ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında, Üniversite Tıp Fakültesi Dekanlığı ve Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğündeki sayaçların ayrılabilmesi, tesisatların tek bir sayaç sistemi üzerine kurulması nedeniyle; elektrik, doğalgaz ve su kullanımlarının her iki birim arasında ayrıştırılarak hesaplanmasına, protokol kapsamında elektrik, su ve doğalgaz bedellerinin, Hastane için %50,21 Tıp Fakültesi için %49,79 oranı dikkate alınarak ödenmesine karar verilmediği ve ödemelerin bu şekilde devam edeceği belirtilmiştir. Ancak eğitim öğretim faaliyeti yürütülen alanların kullanım süreleri ve tüketim miktarları ile sürekli olarak sağlık hizmeti verilen alanların kullanım ve tüketim miktarları aynı olmayacaktır.

Eğitim öğretim faaliyetleri haftanın belirli günlerinde ve yılın belirli dönemlerinde kullanılmaktadır. Ancak sağlık hizmeti için kullanılan alanlar sürekli ve her an aktif olarak kullanılmaktadır. Bu durumda Hastane ve Tıp Fakültesi Dekanlığı için yukarıda hemen hemen yarı yarıya tüketim miktarı şeklinde belirlenen oranlar rasyonel değildir.

Döner sermaye işletme faaliyeti ve eğitim öğretim hizmeti için kullanılan alanlarda tüketim miktarlarının ayrıştırılmadığı bu durumda, bu yerlerin kullanım süreleri dikkate alınarak gerçekçi bir tüketim oranı belirlenmelidir.

Sonuç olarak, Üniversite hastanesine ait elektrik ve doğalgaz giderlerinin yukarıda değinilen mevzuat hükümleri kapsamında döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmasının uygun olacağı, döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın mal ve hizmet

alımları ile mevzuatta belirtilen ihtiyaçlar için ayrılan asgari oranın yetersiz kalması durumunda ise üniversite yönetim kurulu tarafından, belirlenen sınırlar çerçevesinde oranın revize edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: İdare Tarafından Feshedilen Yapım İşleri Sonrasında İdarenin Uğradığı Zarar ve Ziyanın Tazmini İçin Dava Açılmaması

Üniversite tarafından ihale edilen ve yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi dolayısıyla feshedilen yapım işleri sonrasında idarenin uğradığı zarar ve ziyanın tazmini için yüklenicilere dava açılmadığı tespit edilmiştir.

Sözleşmenin feshi halinde idarece yapılacak işlemler 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 22'nci maddesinde düzenlenmiş olup, sözleşmenin feshedilmesi sonucunda, kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların gelir kaydedileceği, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verileceği ve ayrıca sözleşmenin feshi nedeniyle idarenin uğradığı zarar ve ziyanın yükleniciye tazmin ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Menfi zarar, uyulacağı ve yerine getirileceğine inanılan bir sözleşmenin hüküm ifade etmemesi ve yerine getirilmemesi yüzünden güvenin boşa çıkması dolayısıyla uğranılan zarardır. Başka bir anlatımla sözleşme yapılmıyaydı uğranılmayacak olan zarardır. Menfi zarar borçlunun sözleşmeye aykırı hareket etmesi dolayısıyla ortaya çıkar. Bu kapsamda sözleşmenin taraflarının ifa olunmayan sözleşmeye güvenerek kaçırmış olduğu fırsattan kaynaklanan zararları da menfi zarardır.

Menfi zarar, yüklenicinin eser sözleşmesi ile üstlendiği halde yapmadığı, sözleşmenin feshi anında kalan imalat için, işin sözleşme tarihinde sözleşmesi feshedilen yükleniciye en yakın teklifi veren kişiye verilmesi halinde ödenecek bedel ile kalan işin fesih tarihinden itibaren aynı koşullarda makul süre içerisinde yapılacak ihale ile yeni bir yükleniciye verilmesi halinde ihale bedeli arasındaki farktır. Hesaplamanın buna göre yapılması gerektiği kabul edilmektedir.

Yapı İşleri ve Teknik Daire başkanlığı tarafından İlahiyat Fakültesi Binası İnşaatı yapım işinin fesih sonrası kesin teminatın gelir kaydedildiği, ihalelerden yasaklama işlemlerinin gerçekleştirildiği ancak idarenin uğradığı zarar ve ziyanın tazmini için yükleniciye dava açılması amacıyla Hukuk Müşavirliğine gerekli bildirimlerin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresinin cevabında; 2023 yılı itibariyle yapılan tüm ihalelerde, bulguda belirtilen hususlara göre işlem yapılmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, ihtiyacın karşılanma sürecindeki her aşamada görev alanların, görevlerini kanunî gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmaması, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunmaları, 4735 sayılı Kanununun 28'inci maddesi uyarınca görevlilerin sorumluluğunu gerektirdiğinden, yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi dolayısıyla feshedilen işlerde idarenin uğradığı zarar ve ziyanın tazmin ettirilebilmesi amacıyla gerekli bilgi ve belgelerin ivedilikle Hukuk Müşavirliğine iletilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: İhale Dokümanında Belirtilen Özelliklerin Tam Olmamasına Rağmen Kabul İşlemlerinin Yapılması

Üniversite tarafından ihale edilen bir kısım mal alımı işlerinin incelenmesi sonucunda; teknik şartnamede yazılı hususların eksik olduğu, buna rağmen söz konusu mal/malzemelerin teknik şartnamesine uygun ve tam olarak yerine getirilmiş gibi muayene ve kabul işlemlerinin yapıldığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Şartnameler" başlıklı 12'nci maddesinde, ihale konusu mal alımlarının her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanmasının esas olduğu, ihale konusu mal alımlarının teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verileceği, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılabileceği, ve bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversite tarafından mal alım işleri kapsamında hazırlanan teknik şartnamelerde her türlü teknik kriter ve özelliğın belirlenmesine yönelik düzenleme yapılabileceği gibi, ürünlere ilişkin teknik mevzuatın hazırlanması ve uygulanmasına dair mevzuatın göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Aynı zamanda düzenlemelerin ihale komisyonu ile muayene ve kabul komisyonunca yapılacak inceleme ve değerlendirmelerde tereddüt oluşturmayacak şekilde açık olması gerekmektedir.

İşin teknik şartnamesinde yazılı hususlara göre eksiksiz olarak teslim edilip edilmediğinin kontrolü ise Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri gereğince Üniversite tarafından görevlendirilecek komisyonca muayene ve kontrol edilerek tutanak altına alınacaktır. Komisyon tarafından teknik şartnameye göre tam

ve eksiksiz olarak teslim edilmediği değerlendirilen mallar tespit edilerek tamamlattırılmak üzere yükleniciye bildirilmesi, buna rağmen eksikliklerin giderilmemesi halinde muayene ve kabul işlemlerinin gerçekleştirilmemesi ve sözleşmedeki diğer hükümlerin işletilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetimlerde Üniversite tarafından ihalesi gerçekleştirilerek sözleşmeye bağlanan bazı mal alımlarında, teslimi yapılan mallarının teknik şartnameye göre tam ve eksiksiz olarak teslim edilmediği, buna rağmen muayene kabul komisyonlarınca işin eksiksiz bir şekilde yerine getirildiğine ilişkin kabul tutanağı düzenlenerek muayene ve kabul işlemlerinin sonuçlandırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında; 2023 yılı itibariyle yapılan tüm alımlarda, muayene ve kabul işlemlerinin, teknik şartnameye uygun olarak yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihtiyaca uygun olan standartlarda bir malın teslim alınabilmesi için, ihale dokümanı ve teknik şartnamelerde belirlenen kriter ve özelliklerin muayene kabul komisyonu üyeleri tarafından tam ve eksiksiz olarak aranması gerekmektedir. Aksi takdirde kabul işlemleri sonuçlandırılmamalıdır.

BULGU 7: Kesin Kabulü Yapılmamış Yapım/Onarım İşlerinin Bulunması

Üniversite Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından geçici kabul işlemlerinin yapılmasından uzun süre geçmesine rağmen kesin kabulü yapılmayan yapım/onarım işlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Teminat süresi" başlıklı 42'nci maddesinde; geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek sürenin teminat süresi olduğu, yapım işlerinde teminat süresinin, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az olamayacağı, ancak sözleşme kapsamında yapım işiyle birlikte ifası istenen montaj, işletmeye alma, eğitim, bakım-onarım, yedek parça gibi destek hizmetlerine ait teminat ve/veya garanti sürelerinin işlerin özelliğine göre arttırılabileceği veya eksiltilebileceği ifade edilmiştir.

4735 sayılı Kanun'un "Yapım işlerinde yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin sorumluluğu" başlıklı 30'uncu maddesinde; yapım işlerinde yüklenici ve alt yüklenicilerin, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de

onbeş yıl süreyle müteselsilen sorumlu olduğu, bu zarar ve ziyanın genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirileceği belirtilmiştir.

Şartname'nin 44'üncü maddesinde; kesin kabul için belirlenen tarihte, yüklenicinin yazılı müracaatı üzerine, kesin kabul komisyonu oluşturularak geçici kabuldeki esas ve usullerle kesin kabul yapılacağı, Yüklenicinin belirlenen tarihte kesin kabul başvurusunda bulunmaması halinde idarece re'sen kesin kabul işlemlerine başlanabileceği ve Kesin kabul işlemleri Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği hükümleri de dikkate alınarak aşağıdaki esaslara göre yürütüleceği ifade edilmiştir. Ayrıca aynı maddede kesin kabul komisyonu tarafından, teminat süresi içerisinde sürekli bakım niteliğindeki işlerin sözleşme uyarınca yapılıp yapılmadığı, işin fen ve sanat kurallarına uygun yapılmamasından kaynaklanabilecek herhangi bir bozukluğun veya geçici kabulden sonra ortaya çıkan bir kusurun olup olmadığının inceleneceği, kesin kabul sırasında kusur ve eksiklik tespit edilmesi halinde tespit edilen kusur ve eksikliklerin kabul yapılmasına engel olup olmama durumunda komisyon üyelerinin nasıl bir yol izlemesi gerektiği ayrıntılı olarak tarif edilmiştir.

Üniversite tarafından geçici kabul işlemleri 2016 yılında yapılmasına rağmen kesin Yapım İşleri Genel Şartnamesi ve Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği hükümlerine göre kesin kabul işlemleri gerçekleştirilmemiş olan yapım/onarım işleri bulunmaktadır.

Kesin kabul işlemlerinin zamanında yapılmaması durumunda, zaman içerisinde idarece inşaatta yapılacak değişiklikler, eklemeler ve kullanım sonucu oluşacak hasarlar, yüklenicinin kusurlarının gizlenmesine neden olabileceği gibi yükleniciden kaynaklı kusurların sağlıklı tespit edilememesine ve sağlıklı bir kesin kabul yapılamamasına sebep olabilecektir. Süreye bağlı kesin teminatların süresinin bitmesi sonrasında tespit edilecek kesin kabul eksikliklerinin idarece yüklenicinin nam ve hesabına yaptırılması ve tahsili zorlaşacaktır. Yüklenicinin ölümü, iflası vb. durumlarda kabulde tespit edilecek eksik ve kusurların giderilmesi imkansız hale gelebilecektir. Sürecin uzamasıyla kabul aşamasında tespit edilecek eksik ve kusurlarda sorumlu kamu görevlilerinin sorumluluğunun tespiti zor olacaktır. Ayrıca yapının idarece kullanılmaya başlanılmasından sonra ortaya çıkan kusur ve eksikliklerin, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle mi ortaya çıktığı, yoksa yapının idare tarafından kullanılma ve işletilmesinden mi kaynaklandığının tespiti zorlaşacaktır.

Kamu İdaresinin cevabında, ihalesi yapılan ve süresi gelen tüm işlerin kesin kabulünün yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapım işi imalatlarının projesine, fen ve sanat kurallarına göre yapıpı yapılmadığının, teminat süresi içerisinde kesin kabule engel olabilecek kusur ve eksikliklerin ortaya çıkıp çıkmadığının tespiti ve müteselsilen sorumluluğun başlangıcının belirlenebilmesi adına geçici kabul işlemleri yapılan yapım/onarım işlerinin kesin kabul işlemlerinin de belirlenen tarihte yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Yapım İşi Kapsamında Alınan Cihazların Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite tarafından yapım işi kapsamında alımı yapılan ve tesis, makine, cihaz olarak değerlendirilmesi gereken görüntüleme ve bilgi toplama sistemlerinin muhasebe birimi tarafından hatalı muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; yapılmakta olan yatırımlar hesabının, kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Bahsedilen Yönetmelik'in 253 Tesis, makine ve cihazlar hesabına ilişkin işlemlerin düzenlendiği 178'inci maddesinde; bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabına kaydedilen tesis, makine ve cihazlara ilişkin tutarlar, yatırımın tamamlanıp geçici kabulünün yapılması ile birlikte, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına borç, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 252 Binalar Hesabının işleyişinin düzenlendiği 176'ncı maddesinde; bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarlar binanın geçici kabulün yapılması ile birlikte, 252 Binalar Hesabına borç, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversite tarafından, aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olduğundan dolayı görüntüleme ve bilgi toplama sistemleri gibi tesis, makine ve cihazlar ayrıca ihale edilmeksizin yapım işi ihalesi kapsamında aynı yükleniciden tedarik edilmektedir. Yapılan binaların geçici kabulünün yapılması ile birlikte 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen ve içerisinde niteliği itibariyle tesis, makine ve cihazları da barındıran tutarlar ayrıştırılmadan tamamı 252 Binalar Hesabına kaydedilmektedir.

Kamu İdaresinin cevabında, muhasebeleştirme işlemleri için, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı ile Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından çalışmaların başlatıldığı, geçici ve kesin kabulü yapılan binalar ve bunların içinde bulunan tesis, makine ve cihazlar için bundan sonraki süreçte bulgu doğrultusunda gerekli muhasebe kayıtlarının yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Üniversitenin 2022 yılı mali tablolarında, yapım işleri ihalesiyle birlikte alınan, görüntüleme ve bilgi toplama sistemleri gibi tesis, makine ve cihazlarının 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına kaydedilmemesi nedeniyle, alımların toplam tutarı kadar 252 Binalar Hesabı fazla, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı ise aynı tutarda noksan görünmektedir.

BULGU 9: Kiracıların Taşınmaz Kullanım Alanını Genişletmesi

Üniversite Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından kiraya verilen yerlerde, kiracıların taşınmazlar üzerinde ihale dokümanlarında belirtilen metrekareden daha fazla alanı kullandıkları tespit edilmiştir.

Üniversitenin kiracılar ile imzalamış olduğu sözleşmenin 9'uncu maddesinde; kiracının idarenin izni olmadan kiraya verilen yeri genişletemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın, taşınmazın zilyetliğini, yetkili idarenin izni dışında eline geçiren, elinde tutan veya her ne şekilde olursa olsun bu malı kullanan veya tasarrufunda bulunduran gerçek veya tüzel kişilerin fuzuli şağil (işgalci) olduğu ifade edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil isteneceği ve ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şağilin kusurunun da aranmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in "Tahsisli ve kiralanmış yerlerdeki işlemler" başlıklı 70'inci maddesinde; kiralanmış yerlerin yetkili İdarenin bilgisi dışında kullanılması veya kullandırılması, ecrimisil alınmasını gerektireceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, Kiracılar, söz konusu taşınmazlarda ihale

dokümanlarında belirtilenden daha geniş alan kullanması durumunda fuzuli şağil konumunda olacaklardır. Fuzuli şağilden de kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın ecrimisil alınması gerekmektedir.

Üniversite tarafından kiraya verilen kantinlerde bulunan kiracılar, teknik şartname ve sözleşmede açıklanan metrekare alanından da fazla yer kullanmaktadır.

Kamu İdaresinin cevabında, kiracıların taşınmaz kullanım alanının dışına çıktığının görüldüğü, tüm kiracılar bu hususlarda uyarılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversite tarafından kiraya verilen yerlerin belirli periyotlarla denetimi gerçekleştirilerek kiracılara ihale dokümanlarında belirtilenden daha fazla yerin kullandırılmaması ve kiracılar tarafından genişletilmiş olan yerler için de mevzuatta belirtilen işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 10: Sözleşme Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen Kiracılara Mevzuatında ve Kira Sözleşmelerinde Öngörülen Yaptırımların Uygulanmaması

Üniversite tarafından tahsili yapılamayan taşınmaz kira bedelleri bulunmasına rağmen ilgili kiracılarla bağitlanan kira sözleşmesinde ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda belirtilen müeyyidelerin uygulanmadığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde; sözleşme yapıldıktan sonra müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İdarelerce ihalelere katılmaktan geçici yasaklama" başlıklı 84'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen müşteriler hakkında, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilir ve bu kararlar Resmi Gazete'de ilan ettirildiği gibi ilgililerin sicillerine işleneceği belirtilmiştir.

Üniversite tarafından kiraya verilen yerlere ilişkin hazırlanan şartname ve İdare ile kiracılar arasında imzalanan kira sözleşmelerinin 11'inci maddesinin ikinci fıkrasında; kiracının, taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi, üst üste iki taksidin vadesinde ödenmemesi gibi hallerde, kira sözleşmesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 62'nci maddesine göre tebligat yapmaya gerek kalmaksızın idarece feshedilerek, kesin teminatın gelir kaydedileceği ve cari yıl kira bedelinin yüzde yirmibeşinin tazminat olarak tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrasında; taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen kiracı hakkında 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 84'üncü maddesi uyarınca işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Mevzuat ve sözleşme hükümleri değerlendirildiğinde, taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen kiracıların sözleşmelerinin feshedilip, teminatlarının gelir kaydedilmesi, sözleşmede belirtilen oranda tazminat alınması ve bu kiracıların ihalelere katılmaktan geçici yasaklaması için ilgili bakanlığa bildirilmesi gerekmektedir.

Üniversite tarafından kiraya verilen kantin, restaurant gibi yerlerin kiracıları, kira tutarlarını ödeme taahhütlerini şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemektedir.

Kamu İdaresinin cevabında; bundan sonraki kiralamalarda, kiracılara tüm uyarıların yapılacağı ve gerekli yaptırımların uygulanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Üniversitenin taahhüdünü yerine getirmeyen kiracılara nedenlerini açıkça belirterek en az on gün süreli ihtar çektikten sonra durumun devam etmesi halinde kira sözleşmesinin feshedilmesi, kesin teminatın gelir kaydedilmesi, sözleşmede belirtilen oranda tazminat alınması, kiracının ihalelerden yasaklanması ve derhal tahliye işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 11: Tahmin Edilen Kira Bedelinin Tam Olarak Araştırılmaması

Üniversite tarafından kantin, restaurant gibi yerlerin kirala ihaleleri yapılmadan önce belirlenen muhammen bedelin bütün kuruluşlardan araştırılmadığı tespit edilmiştir.

Üniversiteye ait taşınmazların kiraya verilmesine yönelik işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda düzenlenmiştir. Buna göre taşınmaz kiralamalarında kira bedelinin anılan

Kanun hükümlerine istinaden belirlenmesi esastır.

Taşınmaz kiralamalarında ilk yıl kira bedeli; yapılacak ihale sonucunda belirlenen uygun bedeldir. Kanun'un 28'inci maddesinde uygun bedel; tahmin edilen bedelden aşağı olmamak üzere teklif edilen bedellerin en yükseği olarak ifade edilmiştir. Dolayısıyla taşınmazların mevzuata uygun olarak kiraya verilmesinde idarenin en önemli sorumluluklarından biri, tahmin edilen bedelin sağlıklı belirlenmesidir.

Kanun'un "Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinde; tahmin edilen bedelin, idarelerce tespit edileceği veya ettirileceği, işin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatların belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulacağı, tahmin edilen bedelin, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilip asıl evrakların arasında saklanacağı, bu bedelin gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversite tarafından kira bedeli, kiraya verilecek olan kapalı alan metrekaresi üzerinden belediye ve ticaret ve sanayi odasına yazı ile sorulmaktadır. Ancak ticaret borsası da bulunmasına rağmen buradan kira bedeli rayiç sorgulaması yapılmamıştır. Ayrıca sorgulama yapılan birbirinden bağımsız iki farklı kuruluştan aynı kira rayiç bedeli bildirilmesi üzerine komisyon tarafından herhangi bir tahkikat yapılmamaktadır.

Her türlü araştırma yapabilmek için tahmin edilen bedel, kiraya verilecek taşınmaz üzerinde kiracılara kullanılacak kapalı ve açık alan metrekaresi ayrı ayrı tespit edilerek, kira bedeli sorulabilecek tüm kuruluşlara sorulmalıdır. Kuruluşlar tarafından bildirilen kira bedelinde herhangi bir tereddüt olduğunda ise komisyon tarafından en doğru bedelin tespiti için ayrıca bir araştırma yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresinin cevabında, bundan sonraki süreçte yapılacak olan kiralama ihalelerinde rayiç bedelin daha kapsamlı değerlendirilmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, tahmin edilen kira bedeli tespitine yönelik çalışmaların, ilk yıl kira rayiç değerini yansıtacak şekilde ve mevzuatta öngörülen biçimde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Sosyal Güvenlik Kurumu Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Üniversite Bütçesinden Ödenmesine Rağmen İlgililere Rücu Edilmemesi

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda belirtilen sigorta iş

ve işlemlerine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından uygulanan idari para cezalarının Üniversite bütçesinden ödendiği, ancak ilgililere rücu edilmediği tespit edilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un muhtelif maddelerinde; bildirgenin Kanunda belirtilen usul, şekil ve sürede verilmemesi, gerekli belgelerin kuruma sunulmaması, eksik bildirim, bildirimlerin yasal süresi içinde yapılmaması gibi yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgililer hakkında idari para cezaları öngörülmüştür. Uygulanacak idari para cezaları ise aynı Kanun'un 102'nci maddesinde belirlenmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

Diğer taraftan; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 10'uncu maddesinde, Devlet memurlarının amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun ve diğer mevzuatla belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli sorumlu oldukları belirtilmiştir. Aynı Kanun'un 12'nci maddesine göre devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından karşılanmasının esas olduğu belirtilmiştir.

Devlete ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde de; memurlarca verilen zararların miktarının tesbiti ve ilgililerden bu yönetmelik veya genel hükümlere göre tahsili konusunda yapılacak işlemlerin zamanında ve eksiksiz yürütülmesinden, zararı veren memurların görevli buldukları kurum ve kuruluşların o mahaldeki amirlerinin müteselsilen sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki düzenlemelere göre; 5510 sayılı Kanun'da öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden kaynaklanan idari para cezalarının oluşmasında kusur, ihmal veya tedbirsizliği bulunan görevlilerin tespitine yönelik inceleme yapılması ve ödenen tutarların sorumluluğu bulunan kişilere rücu edilmesinin sağlanması amirlerinin sorumluluğundadır.

Üniversite bütçesinden Sosyal Güvenlik Kurumuna idari para cezası ödemesi yapıldığı

tespit edilmiştir. Uygulamanın düzeltilmesi adına kusur, ihmal veya tedbirsizliği bulunan görevlilerden ödenen idari para cezalarının rücu edilerek tahsili sağlanmalıdır.

Kamu İdaresinin cevabında, Üniversitede Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen idari para cezalarından büyük bir kısmının personele rücu edildiği, rücu edilmeyenler hakkında süreçlerin devam ettiği, sonraki süreçlerde de gerekli rücu işleminin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 5510 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerin Üniversiteye bağlı birim ve müdürlükler tarafından öngörülen usul, şekil, süre ve kapsamda yerine getirilmesini sağlayacak ve bu cezaların oluşmasını engelleyecek kontrol mekanizmalarının kurulması için gerekli tedbirlerin alınması ve sorumluluğu bulunanlar hakkında gerekli idari soruşturma ve cezai yaptırımların uygulanması gerekmektedir.

BULGU 13: Proje Kapsamında Alınan Taşınırların Proje Bitiminde Yürütücüsü Üzerinde Bırakılması

Üniversite bünyesinde yürütülen bilimsel araştırma projeleri sona erdikten sonra, proje kapsamında alınan taşınırlar hakkında BAP Komisyonu tarafından Yozgat Bozok Üniversitesi BAP Uygulama Yönergesi hükümlerine göre işlem tesis edilmediği anlaşılmıştır.

Yönerge'nin 26'ncı maddesinde; projeler için BAP Koordinasyon Birimince sağlanan makine, teçhizat ve donanımların mülkiyetinin BAP Birimine ait olduğu, bu demirbaşların proje tamamlanıncaya kadar proje yürütücülerinin kontrol ve kullanımına verildiği; bunların korunmasından, bakım ve onarımından proje yürütücülerinin sorumlu oldukları, tamamlanan projelere ait özellik arz eden makine ve teçhizatın ihtiyaç duyan üniversite araştırmacılarının kullanımına açık olduğu, BAP Komisyonunun bu tür makine ve teçhizata ilgili olarak ortak bir alanda kullanıma sunma, başka projelerde kullanılmak üzere geri alma veya gerekli göreceği diğer tasarruflarda bulunma yetkisine haiz olduğu ifade edilmiştir.

Yönerge'nin yukarıda yer verilen hükmüne uyulmayarak; projeler kapsamında alınan demirbaş ve makine-teçhizat, projeler tamamlanmasına rağmen yürütücülerden teslim alınmamış, ihtiyacı olan birimlerin kullanımına açılmamış veya ortak kullanım alanlarına devir işlemleri yapılmamıştır.

Yönerge'de taşınırların mülkiyetinin BAP Birimine ait olduğu ifade edilmişse de projeler tamamlandıktan sonra yürütücülerden nasıl teslim alınacağı, hangi belgelerin düzenleneceği, başka birimlere veya projelere nasıl devredileceği ve müeyyidenin ne olacağı

konusunda düzenlemelere yer verilmemiştir.

Komisyon tarafından bugüne değin Yönerge hükümleri işletilmemiş, proje yürütücüleri yürüttükleri tüm projelerden edindikleri taşınırları Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre düzenlenen Taşınır Teslim Belgesi ile teslim almışlar ve projeler tamamlandıktan sonra taşınırları BAP Birimine teslim etmemişlerdir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesi gereğince İdare; taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumlu olup malların edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerini mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapmakla yükümlüdür. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.

Kamu İdaresinin cevabında, bilimsel araştırma projesi kapsamında edinilen demirbaşların verimlilik ve tutumluluk ilkeleri doğrultusunda etkin kullanımının sağlanması için çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Üniversitede projeler kapsamında alınan tablet bilgisayar, yönlendirici cihaz, kamera gibi taşınırların yürütücülerin tasarrufunda bulunduğu anlaşılmış olup mal yönetiminde verimlilik ve tutumluluk ilkesine uygun taşınır kullanımının sağlanması için çalışma başlatılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
BAP Kaynakları ile Satın Alınan Bazı Taşınırların Proje Bitiminde Kullanılmaya Devam Edilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Sorun devam ettiğinden bulgu konusu yapılmıştır. 2022 yılı Raporunun " Diğer bulgular" bölümünde "Bulgu 13" olarak yer almıştır.